

Prima instanță; Judecătoria Botanica mun. Chișinău (jud: L. Gafton)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, I. Muruianu, A. Minciuna)

DECIZIE

16 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecătorii

Tatiana Vieru
Valentina Clevadî
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de către Eșan Gheorghe împotriva deciziei din 15 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Eșan Tatiana împotriva lui Eșan Gheorghe privind repararea prejudiciului material și moral,

c o n s t a ț ă :

La data de 18.12.2014, Eșan Tatiana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Eșan Gheorghe solicitând încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 1473,16 lei, a prejudiciului moral în mărime 30000 lei, a cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 1500 lei și a cheltuielilor de judecată care vor fi suportate în prezentul proces.

La data de 07 mai 2015 Eșan Tatiana, prin cererea de concretizare, și-a majorat pretențiile din acțiune solicitând încasarea prejudiciului material în sumă de 2655,14 lei, a prejudiciului moral în sumă de 30000 lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 1500 lei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, în rezultatul acțiunilor ilegale ale pârâtului din data de 13.07.2011 reclamantei i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 2655,14 lei, care s-a exprimat în necesitatea de a urma un tratament, drept dovadă servind bonurile de plată anexate la materialele cauzei.

Reclamanta a menționat că, maltratarea și cauzarea leziunilor corporale de către pârât se demonstrează prin decizia agentului constatator conform căreia pârâtul a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (2) Cod contravențional și supus unei pedepse în formă de amendă în mărime de 500 lei, decizie care a fost menținută prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 19 martie 2013, prin care s-a respins contestația pârâtului depusă împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatator din 12 octombrie 2011.

Prin hotărârea din 19.11.2015 a judecătoriei Botanica mun. Chișinău s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Eșan Tatiana.

Prin decizia din 15 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus

de avocatul Postolache Gheorghe, în interesele Tatianeii Eșan; s-a casat hotărârea primei instanțe și s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care s-a încasat de la Eșan Gheorghe în beneficiul Tatianeii Eșan prejudiciul material în sumă de 1473,16 lei, prejudiciul moral în sumă de 3000 lei, cheltuielile de judecată în mărime de 1500 lei, iar în total suma de 5973,16 lei. În rest, cerința privind încasarea prejudiciului moral s-a respins.

La data de 13 septembrie 2016 Eșan Gheorghe a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitând casarea acesteia cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că, decizia contestată este ilegală, neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece la examinarea pricinii instanța de apel a interpretat eronat legea și a apreciat arbitrar probele prezentate la materialele pricinii, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.

Menționează recurentul că, în acest litigiu lipsesc toate elementele răspunderii civile delictuale, având în vedere că Eșan Tatiana nu a probat prin careva înscrisuri compensarea prejudiciului material, cât și cel moral, la care pretinde intimata neîntemeiat, inclusiv raportul causal între prejudiciu și fapta ilicită. Mai mult, la materialele dosarului nu sunt anexate careva probe ce atestă că tratamentul urmat de către Eșan Tatiana este o consecință a conflictului din 13.07.2011.

Susține recurentul că, instanța de apel neîntemeiat a dispus încasarea prejudiciului material în sumă de 1476,16 lei, bazându-se doar numai pe copiile unor documente, nefiind cercetate originalele acestor înscrisuri în cadrul dezbaterilor judiciare.

Declară recurentul că, Eșan Tatiana nu s-a adresat la asistenții medicali (medicul de familie, neurolog) pentru acordarea asistenței medicale, nici în anul 2011, adică îndată după conflict, și nici în anul 2012, ci doar începând cu luna septembrie a anului 2013. Astfel, instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele prezentate de Eșan Tatiana, adoptând o hotărâre neîntemeiată și ilegală.

Afirmă recurentul că, rezultând din procesul-verbal cu privire la contravenție din 12.10.2011, Tatianeii Eșan i s-au cauzat doar dureri fizice, însă instanța de judecată în mod arbitrar a indicat în decizia contestată că prin acțiunile lui Eșan Gheorghe intimata ar fi fost maltrată, suportând un stres, în urma cărora s-a adresat pentru acordarea ajutorului medical, fără a preciza perioada când Eșan Tatiana a apelat la aceste servicii. Mai mult, instanța de apel nu a dat nici o apreciere faptului că la materialele cauzei lipsește certificatul medical sau un alt înscris al medicilor, ce ar confirma că cauzele prezentului diagnostic sunt o consecință a celor indicate în Raportul de examinare medico-legală din 14.07.2011. Deci, consideră că probele prezentate și anexate la materialele cauzei demonstrează lipsa elementelor răspunderii civile delictuale, inclusiv despăgubirea prejudiciului.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 15 iunie 2016 și expediată participanților la proces în baza scrisorii de însoțire datate cu 04.07.2016 (f.d. 138). Recursul declarat la data de 13 septembrie 2016 se consideră a fi declarat în termen, deoarece la materialele pricinii este anexat plicul poștal, care confirmă recepționarea

de către reprezentantul recurentului a deciziei contestate la data de 12.07.2016. (f.d. 151)

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 02 noiembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Eșan Gheorghe, va casa decizia instanței de apel cu remiterea pricinii la rejudecare, rezultând din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs;

În conformitate cu art. 130 alin. (1)-(3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Colegiul reține că din materialele pricinii se atestă că la data de 13.07.2011 între Eșan Tatiana și Eșan Gheorghe s-a iscat un conflict, în procesul căruia recurentul i-a aplicat intimei lovituri provocându-i dureri fizice.

Pe acest caz, la data de 12.10.2011 a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, din care rezultă că pârâtul Eșan Gheorghe a fost tras la răspundere contravențională în baza art.78 alin. (2) Cod contravențional, fiindu-i aplicată amendă în mărime de 25 unități convenționale (f.d. 14).

Prin hotărârea din 19.03.2013 a judecătoriei Botanica mun. Chișinău, a fost respinsă contestația lui Eșan Gheorghe împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție din 12.10.2011 și a deciziei agentului constator întocmite în privința acestuia. (f.d. 15)

La data de 18.12.2014, Eșan Tatiana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Eșan Gheorghe, ulterior majorându-se cerințele din acțiuni, și a solicitat încasarea prejudiciului material în sumă de 2655,14 lei, a prejudiciului moral în sumă de 30000 lei, a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 1500 lei.

Instanța de fond a respins acțiunea reclamantei.

Instanța de apel a casat această soluție și a emis o hotărâre nouă de admitere a acțiunii, motivând prin faptul că există legătura cauzală între acțiunile pârâtului și prejudiciile pretinse de către reclamantă.

Colegiul consideră că soluția dată de instanța de apel în partea încasării prejudiciului material solicitat de către reclamantă în prezenta cauză este pripită, deoarece rezultă din aprecierea greșită a circumstanțelor.

În susținerea concluziei date, Colegiul reține următoarele.

Conform art. 14 alin. (1) Cod civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Conform art. 15 Cod civil, drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sînt apărute în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.

Conform art. 1398 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Raportând prevederile citate *supra* la speța dată, Colegiul menționează că pentru apariția obligației de compensare a prejudiciului material în speța dată, trebuie să se stabilească existența unei legături de la cauză la efect între fapta comisă de către Eșan Gheorghe și prejudiciu material suportat de reclamanta Eșan Tatiana.

La caz, Colegiul relevă faptul că instanța de apel neîntemeiat a concluzionat că între fapta ilicită a pârâtului Eșan Gheorghe și prejudiciul material suportat de reclamantă ar exista un raport de cauzalitate, ori, rezultând din materialele pricinii acest fapt nu se probează.

Colegiul menționează că procesul-verbal cu privire la contravenție nu a confirmat existența prejudiciului adus sănătății și că acest prejudiciu ar fi consecința directă a faptei ilicite comise de pârât și constatate de agentul constator.

Procesul verbal cu privire la contravenție confirmă doar că Eșan Gheorghe a acționat ilegal în raport cu reclamanta, dar nu stabilește că urmările acțiunilor recurentului sunt diagnozele stabilite reclamantei.

Totodată este necesar de a releva concluziile conținute în Raportul de expertiză nr.3340 din 14.07.2011, întocmit a doua zi după conflict, conform căruia reclamantei i-au fost pricinuite echimoze pe antebrațul drept și coapsa dreaptă, excoriație pe brațul drept, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect dur contondent, care se califică ca leziuni corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății. (f.d. 13)

În această ordine de idei, Colegiul menționează ca neîntemeiată concluzia instanței de apel asupra stabilirii existenței raportului de cauzalitate între fapta comisă de către Eșan Gheorghe și prejudiciu suferit de reclamanta Eșan Tatiana, ceea ce rezultă atât din procesul-verbal de contravenție din 12.10.2011, cât și din Raportul de examinare medico-legală nr. 3340 din 14.07.2011.

Ori, tragerea la răspundere contravențională a lui Eșan Gheorghe conform art.78 alin. (2) Cod contravențional, nu poate servi ca temei pentru stabilirea și respectiv încasarea prejudiciului, deoarece, după cum s-a menționat mai sus, acest fapt

confirmă doar comiterea acțiunilor contravenționale ale recurentului nu și consecințele pretinse de către intimată.

De asemenea, Colegiul apreciază ca fiind irelevantă poziția instanței de apel precum că cauzarea suferințelor suportate de către reclamanta este confirmată și prin recomandările medicului neurolog, la care aceasta s-a adresat după ajutor, precum și prin extrasele din fișa medicală, prin rețetele medicale, cât și prin bonurile de casă achitate pentru medicamentele prescrise.

La caz Colegiul reține că actele prezentate cu titlu de probă și reținute drept pertinente de către instanța de apel, în speța dată, în conformitate cu pretențiile înaintate de către Eșan Tatiana și anume bonurile de plată (f.d. 8-10, 39-40, 49); rețetele medicale din 05.10.2013, 06.09.2013, 28.05.2014, 28.02.2015 (f.d. 11-12, 47-48) nu confirmă legătura cauzală între fapta ilicită cauzată de pîrît și daunele materiale suferite de către reclamantă în urma acestei fapte, ori, toate aceste înscrisuri confirmă doar cheltuielile suportate de către reclamantă.

În acest sens, Colegiul remarcă că, din conținutul extraselor din fișa medicală a bolnavului de ambulatoriu nr. 2 pe numele Tatiane Eșan, nu se deduce că maladiile de care suferă pacienta ar avea o legătură cauzală cu evenimentele produse la 13.07.2011, or, înscrierile medicului de familie sunt datate începând cu 19.09.2012, adică peste un an și jumătate după conflictul apărut între părți, fiindu-i stabilit diagnosticul encefalopatie mixtă gr. 2, osteocondroză.

Conform dicționarului explicativ al termenilor medicali, diagnoza encefalopatie mixtă gr. 2 reprezintă denumirea generică pentru afecțiunile organice ale creierului și a coloanei vertebrale, iar osteocondroză reprezintă un proces de distrofie a țesutului osos și cartilajinos, în special a discurilor intervertebrale și se manifestă prin dureri și limitarea mișcărilor în articulațiile lezate.

Deci, din informația indicată în fișa medicală a bolnavului, rezultă că reclamanta s-a adresat de câteva ori medicului neurolog, fiindu-i indicat același diagnostic, iar suplimentar a fost diagnosticată cu diagnosticul insuficiență vasculară, care este o stare patologică a vaselor sangvine.

La materialele dosarului lipsesc înscrisuri eliberate de asistenții medicali ce ar deduce că maladiile de care suferă Eșan Tatiana ar avea o legătură cauzală cu evenimentele produse la 13.07.2011 și expuse în concluziile Raportului de examinare medico-legală din 14.07.2011.

Or, sarcina probațiunii în litigiile civile, este pusă pe seama părților, rezultând din prevederile art. 118 alin (1) CPC, care stabilesc că, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, Colegiul conchide că din materialele pricinii nu se confirmă existența capacității delictuale, deoarece nu sunt întrunite condițiile acesteia și anume nu există o legătură directă de cauzalitate între fapta ilicită săvârșită și prejudiciul material suportat de reclamantă.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel pripit a concluzionat despre necesitatea încasării de la Eșan Gheorghe prejudiciul material în sumă de 1476,16 lei în beneficiul Tatiane Eșan, bazându-se doar pe niște înscrisuri care în speță nu pot fi

calificate drept probe pertinente întru stabilirea existenței legăturii cauzale între fapta ilicită săvârșită de către Eșan Gheorghe și prejudiciul suportat de către reclamantă.

Cu referire la pretenția reclamantei privind încasarea prejudiciului moral, Colegiul relevă următoarele.

Instanța de fond judecând cauza civilă a respins capătul de cerere privind recuperarea prejudiciului moral motivînd că cererea este tardivă.

Totodată, în dispozitivul hotărârii judecătorești s-a indicat la general că cererea de chemare în judecată se respinge ca fiind neîntemeiată, fără a se indica despre tardivitatea unei cerințe.

Instanța de apel a admis cererea reclamantei privind recuperarea prejudiciului moral, fără însă a combate argumentul recurentului referitor la tardivitatea acțiunii.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Eșan Gheorghe și de a casa decizia din 15 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău și de a trimite pricina pentru rejudecare în ordine de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să stabilească dacă fapta ilicită comisă de către Eșan Gheorghe a produs sau cel puțin ar fi putut duce la maladiile depistate la Eșan Tatiana.

De asemenea, instanța de apel urmează să răspundă cert la toate argumentele invocate de către părți în susținerea pozițiilor sale, inclusiv este sau nu prescrisă cererea privind repararea prejudiciului moral.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art.445 alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Eșan Gheorghe.

Se casează decizia din 15 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Eșan Tatiana împotriva lui Eșan Gheorghe privind repararea prejudiciului material și moral cu remiterea pricinii civile la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadî

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari

Oleg Sternioală